

CPD

IZVEŠTAJ O RADU

2022.

Centar za
prava deteta

UVOD

Ove godine obeležili smo 25 godina rada naše organizacije zajedno sa saradnicima koji su dali svoj doprinos u oblasti unapređivanja prava deteta u Srbiji. To je bila prilika da se podsetimo na različite faze kroz koje je Centar za prava deteta (CPD) prolazio tokom svoje dvadesetpetogodišnje istorije.

U prvim godinama svog postojanja, u vreme velikih društvenih potresa, bavili smo se i huma-

nitarnim aktivnostima i delovanjem u vanrednim situacijama kroz programe podrške najugroženijim grupama dece. Ipak, i pored brojnih sprovedenih projekata koji su uključivali direktni rad sa decom, glavni pravac delovanja je bio i ostao usmeren na kreiranje povoljnog društvenog i zakonodavnog okvira za puno ostvarivanje prava deteta u Srbiji kroz promociju prava deteta, javno zagovaranje, istraživanje, edukaciju i participaciju dece.

U tom pravcu postavljen je i **temelj za praćenje ostvarivanja prava deteta u Republici Srbiji**, a CPD je dugi niz godina veoma aktivan učesnik u reformi zakonodavstva u oblasti prava deteta, socijalne zaštite, obrazovanja i pravosudnog sistema. Sprovedeno je više od **stotinu projekata**, objavljeno više od 200

izveštaja, istraživanja, priručnika, biltena i brošura, realizovano **više stotina obuka, radionica i drugih događaja** za profesionalce, civilni sektor, roditelje i decu, izrađeni su brojni **ekdukativni materijali i alati namenjeni deci**, podnete su brojne **zagovaračke inicijative**, a kroz **učešće u radu mnogih stručnih tela** uticali smo

na kreiranje povoljnijeg zakonodavnog i strateškog okvira u oblasti prava deteta. Pored toga, CPD je osnivač Koalicije za monitoring prava deteta u Republici Srbiji i član nekoliko platformi/mreža/ekspertskeih tela, kako na nacionalnom, tako i na međunarodnom nivou.

Od svoga osnivanja, CPD je **podržavao i razvijao direktni rad sa decom** kroz **Klub DX**. Klub DX je mesto koje okuplja decu i mlade i na kome oni mogu da dobiju informacije o svojim pravima na jeziku koji je njima razumljiv, a mogu i da se uključe u razne aktivnosti, kao što su radionice, tribine, javne akcije i akcije samozastupanja, kako na nacionalnom, tako i na međunarodnom nivou. Deca i mladi su imali priliku da učestvuju i u brojnim kampanjama i u izradi informativnih materijala namenjenih deci i mladima.

Rukovodeći se misijom i vizijom organizacije, CPD će nastaviti da se zalaže za unapređivanje primene Konvencije o pravima deteta kroz promociju prava deteta, javno zagovaranje, istraživanje, edukaciju i participaciju dece. U okviru svojih strateških prioriteta, nastaviće da deluje u oblasti prevencije i zaštite dece od nasilja, monitoringa politika, pravosuđa po meri deteta, participacije dece, zaštite dece od diskriminacije i ostvarivanja prava deteta na zdravu životnu sredinu.

2. ORGANIZACIONA STRUKTURA

Tokom 2022. godine, u CPD-u je na sprovođenju 8 projekata bilo angažovano 5 zaposlenih (od avgusta troje zaposlenih). Pored toga, bilo je angažovano i 25 saradnika za obavljanje pojedinih projektnih zadataka po osnovu ugovora o delu/ugovora o autorskom delu/tendera.

Upravni odbor CPD-a održao je sednicu 20. maja 2022. godine u prostorijama CPD-a radi razmatranja aktuelnih i planiranih aktivnosti, finansijskog stanja i drugih aktuelnih pitanja u vezi sa sprovođenjem tekućih projektnih aktivnosti i organizacije rada CPD-a. Ovoj sednici prethodila je elektronska sednica od 5. aprila, na kojoj su razmatrani nacrti izveštaja o radu CPD-a za 2021. i operativni plan za 2022. godinu.

Godišnja sednica **Skupštine CPD-a** održana je uživo i putem Zoom platforme 27. 12. 2022. godine, i na njoj su razmatrana sledeća pitanja: postignuti rezultati u prethod-

nom periodu i planovi za naredni period, finansijsko stanje, isključivanje neaktivnih i prijem novih članova Skupštine CPD-a i druga pitanja. Ovoj sednici prethodile su dve elektronske sednica koje su održane 16. marta i 6. aprila, na kojima su jednoglasno usvojeni finansijski izveštaj CPD-a za 2021. godinu, Izveštaj o radu CPD-a u 2021. godini i Operativni plan za 2022. godinu.

Tokom marta, CPD je bio u fazi preseljenja kancelarije, tako da se od aprila meseca ona nalazi na novoj adresi u Beogradskoj ulici broj 18/10 na Vračaru.

3. SARADNJA I UMREŽAVANJE

CPD je tokom 2022. godine uspostavio važna partnerstva i saradnju sa raznim akterima na lokalnom i nacionalnom nivou, a ujedno i nastavio saradnju sa brojnim predstavnicima obrazovnog sistema, pravosuda, socijalne zaštite i civilnog sektora na lokalnu, kao i sa relevantnim državnim institucijama i ustanovama, međunarodnim organizacijama, romskim udruženjima, nevladinim organizacijama, akademicima, medijima, donatorima i dr.

CPD saradnju ostvaruje i kroz članstvo u raznim telima i platformama, u kojima je za članicu imenovana Jasmina Miković, direktorka CPD-a, a to su: Savet za prava deteta Vlade Republike Srbije, Nacionalna radna grupa za podršku porodicu u Srbiji (od 2020), koja je formirana u okviru Evropske mreže za podršku porodicu (EurofamNet), i Radna grupa Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji (od 2020) koja se bavi Poglavljem 23 – Pravosude i osnovna prava. Pored toga, direktorka CPD-a, kao resursna osoba, učestvuje i u radu stručnog tela Regionalnog resursnog centra za zaštitu dece u jugoistočnoj Evropi (RRC Child Protection Hub), u okviru projekta Terre des Hommes,

kojim u Srbiji koordinira Centar za integraciju mladih.

Takođe, CPD je član Nacionalne koalicije za sprečavanje dečjih brakova koju je osnovao Unicef u Srbiji, a koja okuplja predstavnike raznih institucija i nevladinih organizacija u borbi protiv dečjih, ranih i prinudnih brakova.

Dodatno, član je i Posebne radne grupe za izradu periodičnog izveštaja o primeni Konvencije o pravima deteta Ujedinjenih nacija, kojom upravlja Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog, kao i Radne podgrupe za zaštitu dece izbeglica i migranata, kojom koordinira kancelarija Unicefa u Srbiji.

CPD je nastavio da koordiniše rad Koalicije za monitoring prava deteta u Republici Srbiji, koja je kontinuirano pratila sprovođenje preporuka Komiteta za prava deteta UN upućenih Srbiji, izveštavala o glavnim trendovima i izazovima u oblasti prava deteta i promovisala glavne nalaze izveštaja o stanju prava deteta u Srbiji.

Kao organizacija koja koordinira rad tematske radne grupe za oblast prava deteta, CPD je redovno učestvovao na sastancima Platforme organizacija za saradnju

Kroz članstvo u Mreži organizacija za decu Srbije (MODS), koja okuplja preko 100 organizacija civilnog društva koje deluju u oblasti prava deteta, CPD je uspešno saradivao sa organizacijama članicama i Sekretarijatom MODS-a radi promocije i unapređivanja prava deteta u Srbiji. CPD je učestvovao na redovnoj godišnjoj sednici Skupštine MODS-a koja je održana 10. novembra u Beogradu.

sa mehanizmima UN za ljudska prava (Platforma). Platformu su osnovale organizacije civilnog društva sa značajnim iskustvom u izveštavanju pred mehanizmima UN za ljudska prava i u praćenju preporuka. Platforma je u više navrata zajednički nastupala obraćajući se određenim državnim organima radi unapređenja ljudskih prava u Srbiji, kao i saopštenjima za javnost. Organizacije članice Platforme koordinisano planiraju i sprovode aktivnosti zagovaranja na nacionalnom i međunarodnom nivou.

sednici Skupštine održanoj 16. novembra. Pored toga, Una Ljiljak, članica Kluba DX i Dečjeg saveta, učestvovala je na sastanku Dečjeg saveta u Briselu od 30. aprila do 3. maja, kada su izabrani novi članovi Dečjeg saveta, jer je prethodnim članovima istekao mandat (zbog nastupanja punoletstva), što se odnosilo i na nju. Tamo su imali priliku da razgovaraju o izazovima u oblasti prava deteta u zemljama koje su predstavljali, ali i da posete evropske institucije.

International Belgium kao neformalna mreža, ali je 2022. zahvaljujući podršci Evropske komisije postala formalna mreža. Trenutno okuplja 19 članica iz 17 evropskih zemalja. Projekti i akcije ove mreže usmereni su na promociju pravosuđa po meri deteta i nastoje da doprinesu unapređivanju položaja dece u kontaktu sa zakonom i kapacitetu profesionalaca koji rade u toj oblasti.

CPD je prisustvovao obeležavanju dvadesetogodišnjice rada Pokrajinskog zaštitnika građana – ombudsmana na svečanoj sednici u Velikoj sali Skupštine AP Vojvodine. Kako bi upoznao javnost sa ulogom, ciljevima i dostignućima institucije, Pokrajinski ombudsman priredio je publikaciju u kojoj je predstavljen dvodeljni rad na zaštiti i unapređenju ljudskih prava u AP Vojvodini. U publikaciji su se našla i zapažanja CPD-a o dosadašnjoj saradnji sa Pokrajinskim ombudsmanom u oblasti promocije prava deteta, unapređivanja zakonodavnog i strateškog okvira i sistema zaštite dece od nasilja u svim sredinama.

CPD je, nakon dobijanja saglasnosti od članova Skupštine CPD-a u decembru, počeo da priprema aplikaciju za punopravno članstvo u evropskoj mreži Pravosude po meri deteta (Child-Friendly Justice European Network) iz Brisela koja je formirana 2019. godine na inicijativu Defence for Children In-

4. VIDLJIVOST I KOMUNIKACIJE

CPD svoju vidljivost ostvaruje putem veb-prezentacija, društvenih mreža Facebook, Instagram i LinkedIn, YouTube kanala i TikToka, kao i kroz saradnju sa organizacijama civilnog društva i međunarodnim organizacijama u zemlji i inostranstvu, predstvincima lokalnih institucija, relevantnim državnim organima i institucijama, ustanovama, akademicima, evropskim institucijama, ambasadama, donatorima, medijima i stručnjacima u raznim oblastima.

CPD-ovu dvojezičnu internet stranicu posetilo je **11.223 korisnika**, a zabeleženo je **29.958 pregleda stranica**. Najveći broj poseta sajtu bio je iz Srbije, SAD, Crne Gore, Kine, Holandije, BiH, Kosova, Francuske, Nemačke, Finske i drugih zemalja. Na veb-prezentaciji CPD-a objavljeno je **29 saopštenja** kako bi se informisala javnost o radu CPD-a i ukazalo na odredene trendove i izazove u ostvarivanju prava deteta u Srbiji.

Na CPD-ovim nalozima na društvenim mrežama kontinuirano su promovisane aktivnosti CPD-a i vodeće kampanje informisanja javnosti. Na Fejsbuku je postavljeno 90 objava, Instagramu 63, LinkedInu 29 i TikToku 27.

CENTAR ZA PRAVA DETETA 25 GODINA RADA

Centar za prava deteta obeležio je 25 godina rada zajedno sa saradnicima koji su dali svoj doprinos u oblasti unapredavanja prava deteta u Srbiji. To je bila prilika da se...

5. PREGLED PROJEKATA

5.1. Projekat „Praćenje primene preporuka Komiteta za prava deteta Ujedinjenih nacija“ realizuje se u periodu od 1. juna 2021. do 31. maja 2023. godine, uz finansijsku podršku Kancelarije UNICEF-a u Srbiji.

Cilj projekta je doprinos unapređenom praćenju preporuka Komiteta za prava deteta UN kroz partnerstvo države i nevladinih sektora.

Kao rezultat zajedničkog rada članica Koalicije za monitoring prava deteta u RS (Koalicija) izrađena su dva šestomesečna izveštaja o praćenju sprovođenja preporuka Komiteta za prava deteta UN „Stanje prava deteta za period od decembra 2021. do maja 2022. godine“ i „Stanje prava deteta za period od juna do novembra 2022. godine“.

Koalicija je održala dva sastanka (28. marta i 4. oktobra) čiji je cilj

bio planiranje i praćenje sprovođenja projektnih aktivnosti. Pripremljen je prilog za Izveštaj o napretku Srbije ka EU 2022. koji je dostavljen Delegaciji EU u Srbiji.

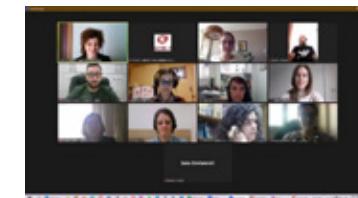
Ujedno, putem onlajn platforme za praćenje sprovođenja preporuka Komiteta za prava deteta UN, koju članice Koalicije redovno ažuriraju, javnost se informiše u kom obimu su ostvarene preporuke Komiteta upućene Srbiji u februaru 2017. godine.

Inače, ova platforma je dobila veoma pozitivne ocene i smatra se primerom dobre prakse u regionalu.

Pored toga, članovi Koalicije održali su konsultativnu radionicu sa članicama Mreže organizacija za decu Srbije (MODS) 15. novembra radi prikupljanja informacija relevantnih za sprovođenje preporuka Komiteta za prava deteta upućenih Srbiji.

Učesnici su konstatovali da je došlo do ozbiljne stagnacije u smislu ostvarivanja preporuka Komiteta

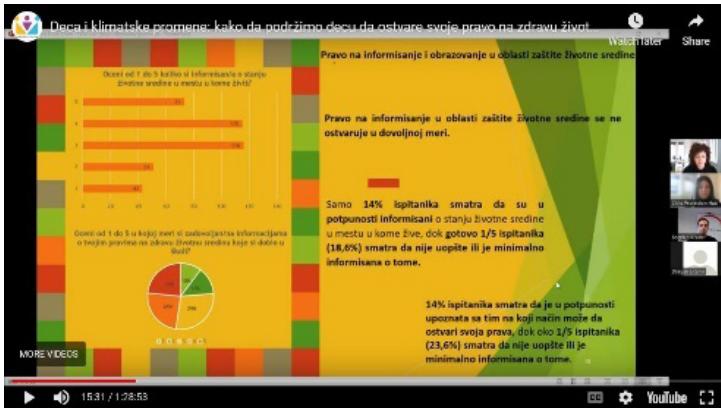

za prava deteta. Takođe, oni su podelili svoja iskustva u radu sa vunerablebnim grupama dece i govorili o preprekama na koje nailaze.

CPD je izradio dve analize Pravosuđe po meri deteta i Deinstitucionalizacija dece u Srbiji, na osnovu kojih je uputio zagovaračke inicijative donosiocima odluka radi unapređivanja položaja dece u Srbiji. Tim povodom, objavljena su i saopštenja Neophodno prilagoditi pravosudni sistem detetu i Neophodno ubrzati proces deinstitucionalizacije.

Da bi se javnosti skrenula pažnja na manjkavosti postojećeg zaka-

nodavnog okvira za zaštitu životne sredine u Srbiji, uključujući i regulativu u oblasti klimatskih promena, koji ne uvažava specifičnost dece kao naročito osetljive grupe, a njegova neefikasna implementacija ne obezbeđuje ni osnovni stepen zaštite dece, CPD je u saradnji sa organizacijom Save the Children i Platformom ChildHub održao vebinar. Povodom toga je objavljeno i saopštenje Deca bez potrebe zaštite u zakonima o životnoj sredini.

CPD je učestvovao na tribini „Kada ostanemo isključeni/e“ zajedno sa Beogradskim centrom za ljudska prava, koja je održana u Beogradu, u organizaciji Udruženja KROKODIL. Razgovor sa tribine može se ispratiti na [KROKODIL Lovom](#) podkastu.

12

5.2. Projekat „Pozitivno roditeljstvo“ realizovan je u periodu od 1. januara 2020. do 30. juna 2022. godine, uz finansijsku podršku EU u okviru programa Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava u Srbiji. Projekat je sufinansiralo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog, a sproveđen je uz podršku Pravosudne akademije i Republičkog zavoda za socijalnu zaštitu.

Cilj projekta bio je doprinos zaštiti svakog deteta u Srbiji od svih oblika nasilja kroz efikasan zakonodavni okvir koji se dosledno primenjuje u svim okruženjima.

Početkom godine okončana je aktivnost pružanja supervizijske podrške profesionalcima iz socijalne zaštite i pravosuđa koji su u julu 2020. prošli obuke za trenere/ice „Pozitivno roditeljstvo“ i „Razvod roditelja i zaštita dece“. CPD je nastavio sa promocijom platforme za e-učenje, koja je nastala u sklopu obuka za trenere/ice iz socijalne zaštite i pravosuda.

Tokom 2022. godine, CPD je održao pet info-sesija za roditelje u školama (OŠ „Jan Čajak“, Bački Petrovac, OŠ „Rade Dodić“, Milutovac, Tehnička škola, Kikinda, OŠ „Isidora Sekulić“, Pančevo i OŠ „Sveti Sava“, Vrčin) na temu pozitivnog roditeljstva i uticaja razvoda roditelja na decu. Roditelji su uglavnom bili veoma zainteresovani za temu, ali je bilo i onih koji nisu bili spremni otvoreno da razgovaraju i iznesu svoje stavove. Posebno su istakli da je sve više razvoda u njihovom okruženju i da bi im značilo da o tome mogu češće da razgovaraju na ovaj način, kako bi roditelji koji su u postupku razvoda sagledali negativne po-

13

U prvih šest meseci 2022. godine, CPD je nastavio sa održavanjem panel-diskusija, tako da je u ovom periodu organizovao poslednjih pet od ukupno deset panel-disku-

U februaru je održana šesta panel-diskusija sa predstavnicima Centra za socijalni rad Barajevo.

Na sedmoj panel-diskusiji koja je održana 16. marta u prostorijama Centra za socijalni rad Čukarica učestvovalo je 10 predstavnika ovog centra. Tom prilikom je nagašeno da je sve više slučajeva visokokonfliktnih razvoda, brakorazvodni procesi traju dugo, što utiče i na decu roditelja koji se razvode, nedostaje organizovana podrška deci koja prolaze kroz visokokonfliktni razvod roditelja i

sija „Pozitivno roditeljstvo i zaštita dece u slučajevima visokokonfliktnih razvoda”, i to u Barajevu, Čukarici, Lazarevcu, Smederevu i Požarevcu.

Između ostalog, zaključeno je da je neophodno unaprediti saradnju svih profesionalaca koji su u kontaktu sa decom, dodatno edukativi stručnjake koji su u kontaktu sa decom, kao i organizovati podršku roditeljima koji su u procesu razvoda. Tom prilikom je objavljeno i saopštenje u kome su sumirani zaključci koji su proizašli iz diskusije.

dr. Povodom toga, CPD je podelio neke od glavnih zaključaka ove diskusije putem Fejsbuka i Instagrama.

U Lazarevcu je 29. marta održana osma panel-diskusija koja je

okupila predstavnike Centra za socijalni rad Lazarevac, pedagoge iz osnovnih škola, advokate i roditelje. Učesnici su istakli pojedine izazove savremenog roditeljstva i ukazali na porast visokokonfliktnih razvoda. Povodom toga, CPD je podelio neke od glavnih zaključaka ove diskusije putem društvenih mreža Fejsbuk i Instagram.

Deveta panel-diskusija održana je 6. aprila u Smederevu, a okupila je predstavnike Centra za socijalni rad Smederevo, psihologe, pedagoge i direktore osnovnih škola. Učesnici su, između ostalog, istakli da je pandemija i te kako uticala na decu i da su se pojavili brojni izazovi sa kojima se ona suočavaju, zatim da su visokokonfliktni razvodi i porodično nasilje u porastu, kao i da u smederevskoj bolnici ne postoji dečji neurop-

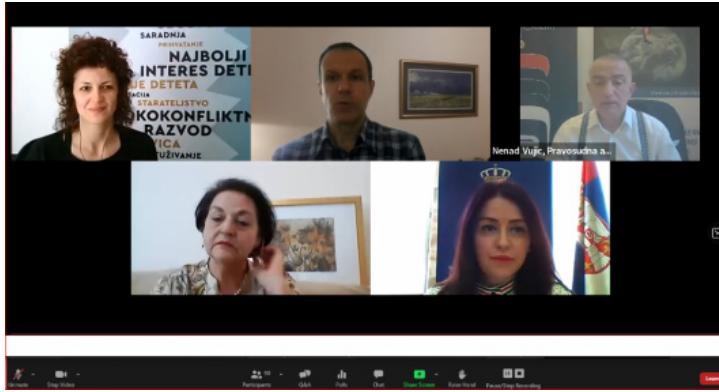

sihijatar. CPD je podelio neke od glavnih zaključaka ove diskusije putem društvenih mreža Fejsbuk i Instagram.

U Požarevcu je 17. juna održana deseta panel-diskusija, koja je okupila predstavnike Centra za socijalni rad Požarevac, škola, nevladinog sektora i pravosuđa. Učesnici su ukazali na značaj edukacije profesionalaca koji postupaju u slučajevima visokokonfliktnih razvoda roditelja, kako bi se postupalo u najboljem interesu deteta. Naveli su kao izazov i ne-

dostatak kapaciteta zaposlenih u Centru za socijalni rad da se fokusirano bave decom čiji se roditelji razvode zbog preopterećenosti, i izrazili nadu da će Savetovalište za brak i porodicu u Požarevcu čije je otvaranje u planu obezbediti bolju podršku porodicama kojima je ona neophodna. CPD je podelio neke od glavnih zaključaka ove diskusije putem Fejsbuka.

Regionalnu konferenciju „Pozytivno roditeljstvo i zaštita dece u visokokonfliktnim razvodima“ CPD je održao 13. maja putem Zoom platforme, kada se okupilo 111 predstavnika relevantnih ministarstava, sistema socijalne zaštite, pravosuđa, škola, Instituta za mentalno zdravlje, civilnog sektora, akademske i donatorske zajednice. Tom prilikom, učesnicima su predstavljeni najznačajniji alati i materijali koje je CPD razvio za profesionalce koji su u kontaktu sa decom i roditeljima u sistemima socijalne zaštite i pravosuđa, a posebno je predstavljena i **publika-cija „Deca i razvod – Kako podržati**

dete tokom i nakon razvoda roditelja, koja ima za cilj da pomogne stručnjacima u tome da u praksi prepoznaju, razumeju i podrže najbolji interes deteta u slučaju razvoda. U okviru dva panela „Pozytivno roditeljstvo“ i „Deca i razvod“, profesionalci iz Srbije, Hrvatske i BiH složili su se da je roditeljima potrebna podrška, da je neophodno unaprediti međusektorsku saradnju kroz fokusirane edukacije profesionalaca koji su u kontaktu sa decom i roditeljima. Zaključci sa konferencije sumirani su i objavljeni putem saopštenja, a konferencija je promovisana i putem društvenih mreža.

Uporedno sa ovim aktivnostima, CPD je putem medija kontinuirano ukazivao na značaj pozitivnog roditeljstva i štetne posledice visokokonfliktnih razvoda po razvoju deteta. Kako bi informisao javnost o sprovedenim aktivnostima u periodu od jula do decembra 2021. godine, CPD je pripremio Bilten #4, povodom čega je objavljeno i saopštenje.

Predstavnica CPD-a gostovala je 21. marta na podcastu #treći-svet i tom prilikom ukazala je na značaj praktikovanja pozitivnog roditeljstva, kao i na neophodnost pružanja podrške deci tokom razvoda roditelja. Intervju je promovisan putem Fejsbuka i Instagrama.

5.3. Projekat „Promovisanje pozitivnog maloletničkog pravosuđa u Srbiji“ realizovan je u periodu od 1. januara 2020. godine do 30. septembra 2022. godine, uz finansijsku podršku EU kroz program Evropske unije „Pravo, jednakost i državljanstvo 2014-2020“, a u partnerstvu sa Republičkim zavodom za socijalnu zaštitu.

Cilj projekta bio je doprinos unapređivanju prava deteta kroz promovisanje pozitivnog maloletničkog pravosuđa za decu učionicice krivičnih dela kao posebno ranjive grupe dece s obzirom na to da su najčešće u pitanju deca iz marginalizovanih grupa koja su neretko izložena siromaštvu, nasilju, problemima s mentalnim zdravljem i sl.

Kroz ovaj projekat razvijeni su programi rada sa decom u ustanovama za vaspitanje dece i omladine koji su inovativni, zasnovani na dokazima, i koji u centar stavlju dete i porodicu, a potom su sprovedene obuke za stručnjake.

Ujedno, u fokusu je bilo jačanje multisektorske saradnje, kao i participacija dece u ovim postupcima.

Zbog epidemiološke situacije koja je obeležila 2020. godinu, izmena u upravljačkoj strukturi Republičkog zavoda za socijalnu zaštitu, kao i zastoja u transferu projektnih sredstava od strane nadležnog ministarstva, došlo je do velikog kašnjenja u sprovođenju pojedinih aktivnosti.

Zbog toga su tokom prvih devet meseci 2022. godine intenzivirane aktivnosti. Projektni tim je održavao redovne sastanke Projektnog upravnog odbora, koji ima

ulogu da nadgleda sprovođenje projekata, unapređuje saradnju sistema socijalne zaštite i pravosuđa, daje strateške i operativne smernice, procenjuje napredak, identificuje izazove i predlaže preporuke za uspešnije sprovođenje projektnih ideja.

Na sastanku su učestvovali predstavnici institucija, ustanova za vaspitanje dece i omladine, CPD i članica Kluba DX, pri CPD-u. U aprilu mesecu u Republičkom zavodu za socijalnu zaštitu održane su fokus grupe sa zaposlenima u zavodima za vaspitanje dece i omladine, predstavnicima centara za socijalni rad, pravosuđa i ostalim profesionalcima iz sistema so-

cijalne zaštite, kao deo participativnog procesa i sagledavanja svih aspekata rada, te dolaženja do zajedničkih zaključaka. Povodom toga, objavljeno je i saopštenje.

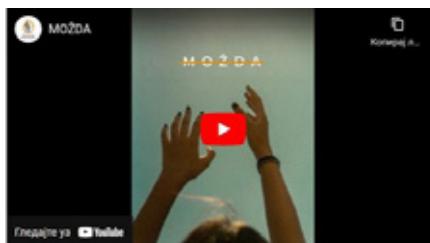
Radi pripreme za sprovođenje vršnjačkih edukacija u ustanovama za vaspitanje dece i omladine u Beogradu, Nišu i Knjaževcu, CPD je održao dve radionice sa mladima iz Kluba DX. Pored učešća na radionicama u ustanovama, oni su imali priliku da učestvuju i u osmišljavanju kampanje kako bi se skrenula pažnja javnosti na položaj dece koja se nalaze u ustanovama za vaspitanje u Beogradu, Nišu i Knjaževcu.

U izradi videa aktivno su učestvovali mladi iz Kluba DX, koji su preneli pojedine izjave dece i mladih na realizaciji zavodskih vaspitnih mera zabeležene tokom sprovođenja deset radionica u tri ustanove za vaspitanje dece i omladine u Beogradu, Nišu i Knjaževcu. CPD je promovisao video putem društvenih mreža i saopštenja.

Ovo su samo neke od zabeleženih izjava tokom sprovođenja deset radionica sa decom i mladima na realizaciji zavodskih vaspitnih mera u tri ustanove za vaspitanje dece i omladine u Beogradu, Nišu i Knjaževcu, koje je održao CPD, uz aktivno učešće mladih koji se okupljaju u Klubu DX. Povodom toga, CPD je objavio saopštenje.

Pojedina zapažanja i uvidi dece i mladih, koji se nalaze u ustanovama za vaspitanje dece i omladine, predstavljeni su u kratkom videu „MOŽDA“ u vidu ključnih poruka usmerenih ka opštoj javnosti, sa idejom da se istakne koliko je važno promeniti stav prema ovoj izuzetno ranjivoj grupi dece i mladih i pružiti im neophodnu podršku kako bi prevazišli razvojne krize, razvili prosocijalno ponašanje i postali konstruktivni članovi društva.

Kako bi predstavio projektne rezultate, CPD je zajedno sa Republičkim zavodom za socijalnu zaštitu održao završnu konferenciju u Beogradu, koja je okupila

„Možda će videti mene, a ne moje greške.“ „Možda će neko nekada imati poverenja u mene.“ „Možda

jednog dana neću imati etiketu delinkventa.“ „Možda će mi ljudi oprostiti, jer bila sam samo dete.“

predstavnike sistema socijalne zaštite, pravosuđa, škola, civilnog sektora, akademske i donatorske zajednice.

Učesnici su se složili da je neophodno raditi na razvoju i primeni inovativnih, delotvornih programa rada sa decom u sukobu sa zakonom koji su zasnovani na dokazima, jačati kapacitete stručnjaka iz sistema socijalne zaštite i pravosuđa kako bi postupali u skladu sa

principom najboljeg interesa deteta, jačati multisektorsku saradnju kroz multidisciplinarni pristup kako bi se odgovorilo na potrebe svakog deteta. Pored toga, složili su se i da je neophodno unaprediti participaciju dece u postupcima koji ih se tiču, kroz informisanje o njihovim pravima i jačanje njihovih znanja i kapaciteta. Glavni zaključci sa konferencije promovisani su putem saopštenja.

5.4. Projekat „Prava deteta u Srbiji – Unapređivanje položaja dece u pravosudnom sistemu Republike Srbije“ realizovan je u periodu od 2. februara 2020. do 1. jula 2022. godine, uz finansijsku podršku EU kroz program „Pravo, jednakost i državljanstvo 2014-2020“. Projekat se sprovodio u partnerstvu sa International Rescue Committee (Međunarodni komitet spasa) i organizacijom ASTRA - Akcija protiv trgovine ljudima.

Cilj projekta bio je poboljšanje ishoda za decu u kontaktu sa zakonom, kroz sistemsko ostvarivanje prava deteta i podršku zasnovanu

na iskustvima iz sudske prakse u postupcima koje sprovode nosioci javnih ovlašćenja.

Jedan od ključnih aspekata projekta bila je participacija dece, tako da su projektne aktivnosti CPD-a pretežno bile usmerene na informisanje i osnaživanje dece i mlađih u oblasti pristupa pravdi. Kako je projekat ušao u završnu fazu, u februaru je održana i završna radio-nica članova i članica Kluba DX, na kojoj se razgovaralo o postignutim rezultatima, naučenim lekcijama, idejama za buduće aktivnosti i dr. Pored toga, održane su tri sesije na kojima su učenicima tri srednje

škole u Nišu i Beogradu predstavljeni materijali koji su razvijeni tokom projekta, a koji su namenjeni mlađima u cilju informisanja o njihovim pravima u pravosudnom sistemu. Imali su priliku da pogledaju video i upoznaju se sa brošurom i posterom. Radi informisanja dece i mlađih o njihovim pravima ukoliko kao žrtve, svedoci ili učinioци krivičnih dela dođu u kontakt sa zakonom, održane su 4 radionice u osnovnim i srednjim školama u Beogradu.

CPD je nastavio sa promocijom videoa „Pravosude iz ugla dece i mlađih“, kako bi ukazao na važnost informisanja dece i mlađih o pravima koja imaju u slučaju da dođu u kontakt sa pravosudnim sistemom. Pored toga, nastavljeno je i sa promocijom informativnih materijala – brošura i poster „Pravosude po meri deteta“ čiji je cilj informisanje dece i mlađih o pravima koja imaju ukoliko kao

žrtve, svedoci ili učinioци krivičnih dela dođu u kontakt sa zakonom.

CPD je 15. aprila održao konferenciju za medije „Pravosuđe iz ugla dece i mladih”, koja je okupila 80 učesnika, među kojima su bili sudije, tužioци, advokati, predstavnici medija, centara za socijalni rad, MUP-a, Pravosudne akademije, škola, civilnog sektora, međunarodnih organizacija, akademske i donatorske zajednice, kao i deca i mladi iz Kluba DX. Zbog velikog interesovanja, učesnici su pratili konferenciju uživo iz Medija centra i putem Zoom platforme. Tom prilikom, CPD je predstavio ključne nalaze istraživanja Pravo-

sude po meri deteta iz ugla dece i mladih, koji, između ostalog, nedvosmisleno pokazuju da se pravo deteta na informisanost ne ostvaruje u dovoljnoj meri, niti kada je u pitanju informisanje o pravima koja ono ima u postupku, niti kada je reč o informisanju o razlozima zbog kojih je pozvano u neku od institucija/organa u okviru pravosudnog sistema, a ista praksa odnosi se i na sam proces. Povodom održane konferencije, objavljeno je saopštenje, a snimak konferencije dostupan je na YouTube kanalu.

Kako bi predstavio projektne rezultate, CPD je zajedno sa projektnim partnerima Međunarodnim komitetom spasa i organizacijom ASTRA - Akcija protiv trgovine ljudima održao završnu konferenciju u Beogradu, koja je okupila predstavnike sistema socijalne zaštite, pravosuđa, civilnog sektora, međunarodnih organizacija, medija, akademske i donatorske zajednice.

5.5. Projekat „FOKUS - Radimo zajedno za pravosudni sistem koji u centru ima prava i potrebe deteta“ realizovan je u periodu od 1. januara 2020. do 31. marta 2022. godine, uz finansijsku podršku EU kroz program „Pravo, jednakost i državljanstvo 2014-2020“. Projekat se sprovodio u partnerstvu sa **Terre des hommes Hungary, Defence for Children International Netherlands - ECPAT Netherlands, Child Circle Belgium, SAPI Bugarska, Terre des hommes Rumunija i Terre des hommes Grčka.**

Cilj projekta bio je da se svakom detetu koji je u kontaktu sa zakonom, bilo da su u pitanju žrtve, svedoci ili učiniovi krivičnih dela, osigura podrška kroz multidisciplinarnu individualnu procenu dece.

Tokom završne faze implementacije projekta, partneri su radili na ažuriranju plana za pilotiranje alata individualne procene u Republici Srbiji, koji obuhvata detaljan plan sprovođenja obuka namenjenih profesionalcima u oblasti pravosuđa po meri deteta, kao i plan monitoringa i održivosti. Ujedno, izrađen je i Plan održivosti projekta.

CPD je nastavio sa promocijom informativnog animiranog videa „Individualna procena deteta u kontaktu sa zakonom“, koji je izrađen uz učešće mladih iz Kluba DX,

kao i digitalne platforme „Pravosuđe po meri deteta“ putem koje deca i mladi mogu da se informišu o pravima koja imaju ukoliko dodu u kontakt sa pravosudnim sistemom. Ujedno, platforma može biti važan resurs za roditelje, staratelje i druge aktere koji su u kontaktu sa decom i mladima.

Platforma sadrži osnovne informacije o tome šta je pravosuđe po meri deteta, zatim koji su najčešći razlozi zbog kojih dete može da dode u kontakt sa zakonom

i koja prava ima ukoliko dođe u kontakt sa zakonom kao žrtva, svedok ili učinilac krivičnog dela. Pored toga, dostupni su i korisni informativni materijali u oblasti pravosuda po meri deteta, koji su razvijeni u saradnji sa decom i mladima iz Kluba DX. Kako bi

dosegao do što većeg broja korisnika, CPD je objavio saopštenje, koje je promovisano putem raznih kanala, uključujući i društvene mreže. Informacija o pokretanju platforme našla se i u štampaonom/onlajn izdanju Politike.

CPD je nastavio i sa promocijom tehničkog interfejsa, u čijoj je izradi učestvovao u saradnji sa partnerskim organizacijama, a koji je namenjen profesionalcima i predstavlja platformu na kojoj može da se pristupi brojnim korisnim sadržajima radi dodatne obuke stručnjaka u oblasti pravosuda i socijalne zaštite.

Ujedno, nastavljena je i promocija platforme za e-učenje koja je, takođe, namenjena stručnjacima koji su u kontaktu sa decom.

Završna regionalna konferencija održana je 10. marta putem Zoom platforme i okupila je brojne stručnjake iz evropskih zemalja koji deluju u oblasti pravosuda po meri deteta. Na konferenciji su predstavljeni glavni projektni rezultati, a poseban akcenat bio je na sprovedenim obukama stručnjaka u oblasti maloletničkog pravosuda na temu multidisciplinarnog pristupa individualnoj proceni dece u kontaktu sa zakonom i razvijenim alatima namenjenim profesionalcima i mladima.

5.6. Projekat „Osnaživanje dece da prepozna i prijave trgovine ljudima u Republici Srbiji“ implementiran je u periodu od 1. novembra 2021. do 15. juna 2022., u partnerstvu sa NVO Atina, uz finansijsku podršku Saveta Evrope i Evropske unije u okviru zajedničkog programa „Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022“.

Ideja projekta bila je da se kroz edukativne radionice u 20 osnovnih i srednjih škola širom Srbije, kroz promociju videoa „Između sna i jave“ i digitalne platforme „Zaštita dece od trgovine ljudima“, deca i mladi informišu o oblicima trgovine ljudima, mogućim rizicima i mehanizmima zaštite. Pored toga, kroz promociju revidirane Liste indikatora za preliminarnu identifikaciju učenika koji su potencijalne žrtve trgovine ljudima, koju je izradio Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, u saradnji sa Kancelarijom Saveta Evrope u Beogradu, u okviru projekta „Prevenacija i borba protiv trgovine ljudima u Srbiji“, nastavnici su informisani i osnaženi da kod dece blagovremeno prepoznavaju moguće znake trgovine ljudima i shodno tome reaguju.

Kako bi dosegao do što većeg broja dece i mladih, CPD je u saradnji sa Klubom DX izradio poster „Prepoznaj i reaguj! Zaštiti se od trgovine ljudima!“, koji je distribuiran osnovnim i srednjim školama širom Srbije. Poster sadrži QR kod koji vodi do digitalne platforme „Zaštita dece od trgovine ljudima“, koja je namenjena deci i mladima, ali i svima koji su

u kontaktu sa decom, i pruža odgovore na najvažnija pitanja o trgovini ljudima, o tome kako prepoznati trgovca ljudima, a kako žrtvu trgovine ljudima, šta svaka mlada osoba može da uradi ovim

povodom, odnosno kako da prepozna i kome da prijavi sumnju na trgovinu ljudima, a takođe i zloga čega je važna Konvencija Saveta Evrope o borbi protiv trgovine ljudima - krovni dokument i univerzalna vodilja u zaštiti žrtava trgovine ljudima.

U saradnji sa članovima i članicama Kluba DX, izrađene su kratke video-poruke koje daju odgovore na pitanja kao što su „šta je trgovina ljudima“, „kako da je prepoznaš“, „kako da se zaštitiš“, koje su objavljene na društvenim mrežama.

Pored toga, tokom radionica koje su održane u školama širom Srbije, zabeležene su neke od izjava dece, koje su pretočene u kam-

panju sprovedenu na društvenim mrežama (Fejsbuk, Instagram i TikTok).

Projektne aktivnosti su promovisane i putem gostovanja u medijima, kako bi se promovisala digitalna platforma i na taj način doseglo do što većeg broja ljudi, kojima ona može poslužiti kao važan resurs informacija o mogućnostima zaštite dece od trgovine ljudima.

Pored toga, CPD je imao priliku da gostuje i na Fakultetu za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju i predstavi neke od preventivnih aktivnosti CPD-a na polju zaštite dece od trgovine ljudima. Tom prilikom predstavljeni su alati koji su razvijeni u prethodnom periodu, a posebno su promovisani video „Između sna i jave“ i digitalna platforma „Zaštita dece od trgovine ljudima“.

Kako bi sumirao glavne projektnе rezultate postignute tokom imple-mentacije projekta, CPD je objavio E-BILTEN, koji je promovisan i putem raznih kanala komunikacije.

**OSNAZIVANJE DECE DA PREPOZNAJU I
PRIJATE TRGOVINU LJUDIMA
U REPUBLICI SRBIJI**

verne Makedonije, Srbije i Turske, a razgovaralo se o ključnim rezultatima programa u oblasti pristupa pravdi, borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, promocije ravnopravnosti i zaštite prava ranjivih društvenih grupa, slobode izražavanja i slobode medija.

5.7. Projekat „Oceni svoja prava i uključi se!” sprovodi se u periodu od maja 2022. do maja 2023. godine, u partnerstvu sa Beogradskim centrom za ljudska prava, Udruženjem građanki FemPlatz, Inicijativom za prava osoba sa mentalnim invaliditetom MDRI-S, Komitetom pravnika za ljudska prava - YUCOM i Inicijativom A 11 za ekonomска i socijalna prava, uz finansijsku podršku Vlade Švajcarske u okviru programa „Zajedno za aktivno građansko društvo - ACT”.

Organizacije koje su koordinatori klastera u okviru Platforme organizacija za saradnju sa mehanizmima Ujedinjenih nacija za ljudska prava sprovode ovaj projekat čiji je osnovni cilj unapređivanje ljudskih prava građana kroz njihovo aktivno uključivanje u dva procesa koja se odnose na izradu politika u oblasti ljudskih prava.

Jedna komponenta projekta odnosi se na izradu Strategije za praćenje i unapređivanje ljudskih prava u Srbiji za period 2023-2030. godine koja predstavlja strateški dokument Vlade koji teži da na sveobuhvatan način analizira stanje ljudskih prava, razmatra pravac njihovog unapređenja i izradu konkretnih aktivnosti. Druga projektna komponenta se odnosi na Univerzalni periodični pregled (UPR) - poseban mehanizam zaštite ljudskih prava Ujedinjenih nacija koji je poveren Savetu za ljudska prava, kako bi se kroz analizu i ocenu stanja ljudskih prava u zemljama članicama UN formulišale preporuke koje se upućuju državi.

CPD je u julu mesecu održao fokus grupu sa građanima Novog Pazara radi prikupljanja informacija o stepenu ostvarivanja ljudskih

prava u određenim oblastima. Tom prilikom učesnici su istakli da je u njihovoj zajednici prisutno telesno kažnjavanje dece, a kao rešenje su predložili edukaciju roditelja koja bi im pomogla da primenjuju pozitivne roditeljske prakse i upoznaju se sa širokim spektrom negativnih posledica koje telesno kažnjavanje dece ima na njihovo zdravlje, razvoj i ponašanje, a koje ih mogu pratiti i u odraslog doba. Pored toga, građani su jednoglasno podržali usvajanje sveobuhvatnog zakona o pravima deteta, koji bi doprineo harmonizaciji zakonodavnog okvira, i složili se da je od velikog značaja uspostavljanje institucije dečjeg ombudsmana.

Tokom ovog perioda, članice Platforme pripremile su alternativni izveštaj u okviru Četvrtog ciklusa Univerzalnog periodičnog pregleda Saveta za ljudska prava, u kome su navedeni stavovi građana i doprinos organizacija civilnog društva na lokalnom nivou. Izveštaj je bio predstavljen na konferenciji „Univerzalni periodični pregled: Diskusija o ispunjenosti preporuka upućenih Srbiji nakon Trećeg ciklusa”, koja je održana 4. novembra u Beogradu, u organizaciji Platforme.

5.8. Projekat „Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva da adekvatno doprinose ispunjavanju obaveza Srbije u oblasti prava deteta“ sproveden je u periodu od 15. juna do 15. decembra 2022. godine, uz finansijsku podršku Misije OEBS-a u Srbiji.

CPD je tokom implementacije projekta unapredio internet stranicu Klastera za prava deteta u okviru Platforme organizacija za saradnju sa mehanizmima UN za ljudska prava i time uspostavio

resursni centar sa informacijama o stanju prava deteta u Srbiji, koji je dostupan, kako za članice Platforme, tako i za druge zainteresovane aktere.

Pored toga, CPD je učestvovao u izradi prvog alternativnog izveštaja, kao član Koalicije za mlade, u okviru Četvrtog ciklusa Univerzalnog periodičnog pregleda Saveta za ljudska prava. Izveštaj je bio predstavljen na konferenciji

„Univerzalni periodični pregled: Diskusija o ispunjenosti preporuka upućenih Srbiji nakon Trećeg ciklusa“, koja je održana 4. novembra u Beogradu, u organizaciji Platforme.

Takođe, aktivnosti su bile usmere- i na organizovanje dijaloga o pravima deteta kako bi seinicirale buduće akcije koje vode ostva- rivanju preporuka Komiteta za prava deteta. Održano je tri dijalo- ga pod nazivom „Srbija po meri deteta – infrastruktura i izazovi u sprovodenju“ u Beogradu, koji su okupili 112 učesnika relevantnih institucija (Odbor za prava deteta Narodne skupštine RS, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog, Ministarstvo za brigu o porodicu i demografiju, Pokrajinski zaštitnik građana – om- budsman, Zaštitnik građana, Po- verenik za zaštitu ravnopravnosti), civilnog sektora, međunarodnih

organizacija/agencija i profesora sa univerziteta. Dijalozi su bili i pri- lika da se osvrnemo na to što je do sada u Republici Srbiji urađeno da bi se uspostavila infrastruktura za sprovođenje prava deteta i koje zakonodavne i administrativne mere se sprovode, a koje ne.

Povodom održanih dijaloga, CPD je objavio sledeća saopštenja: Održan prvi dijalog o pravima deteta „Srbija po meri deteta“, Održan drugi dijalog o pravima deteta „Srbija po meri deteta – infrastruk- tura i izazovi u sprovodenju“ i Održan treći dijalog o pravima deteta „Srbija po meri deteta – infrastruk- tura i izazovi u sprovodenju“.

6. IZDAVAČKE AKTIVNOSTI

Tokom 2022. godine, CPD je objavio 4 izveštaja i 3 biltena.

6.1. Izveštaj o radu Centra za prava deteta u 2021.

6.2. Prilog o napretku Srbije u procesu pristupanja Evropskoj uniji

SERBIA 2022 PROGRESS REPORT
WRITTEN SUBMISSION FROM THE COALITION FOR MONITORING
CHILD RIGHTS IN SERBIA

Belgrade, April 2022

The Coalition for Monitoring Child Rights is the umbrella of Serbia. The Coalition advocates for the promotion and protection of all rights of the child enshrined by the UN Convention on the Rights of the Child. The Coalition is composed of five civil society organizations specialised in monitoring and reporting in different areas of human rights: Children's Rights Center, Minor Child Rights Center, Belgrade Center for Human Rights, Astra Anti-Trafficking Action, and Center for Social Policy.

6.3. Prvi alternativni izveštaj Koalicije za mlade za Četvrti ciklus Univerzalnog periodičnog pregleda Saveta za ljudska prava

UPR YOUTH COALITION SUBMISSION FOR THE
UNIVERSAL PERIODIC REVIEW OF THE REPUBLIC OF
SERBIA (4TH CYCLE)
47th session of the UPR Working Group
(3–17 May 2013)

1. The submission was prepared by Section 501(c), a non-profit organization, for research and educational purposes. Under applicable laws, such grants are tax-exempt.
2. The Foundation for the National Archives is a non-profit organization, which receives no federal funding. It is a private foundation, and its expenses are entirely funded by contributions from individuals, foundations, and corporations.
3. The Foundation for the National Archives is a non-profit organization, which receives no federal funding. It is a private foundation, and its expenses are entirely funded by contributions from individuals, foundations, and corporations.
4. One of the main objectives of the Foundation for the National Archives is to support the work of the National Park Service (NPS) in its efforts to preserve and protect the historical resources of the United States.
5. In the Foundation's 2014 Budget and Financial Report, the Foundation reported that it received \$1,000,000 in grants from the National Park Service for the National Park Service's "Programs of Preservation and Protection Against Vandalism and Graffiti."
6. In the Foundation's 2014 Budget and Financial Report, the Foundation reported that it received \$1,000,000 in grants from the National Park Service for the National Park Service's "Programs of Preservation and Protection Against Vandalism and Graffiti."
7. A memo dated April 2, 2014, from the Foundation's Executive Director to the Foundation's Board of Directors, states: "The Foundation has been approached by the National Park Service to provide funding for the National Park Service's 'Programs of Preservation and Protection Against Vandalism and Graffiti.' A dialogue was opened with the Foundation and the National Park Service to determine the best way forward."
8. Excerpted from that email: "As we present and defend our position to the NPS administration, which declined to award us the contract, we will emphasize the importance of the Foundation's role in the protection of the National Park Service's historical resources."
9. The following table is a summary of the 2013 TOTAL EXPENSES REPORTS submitted to the National Park Service by the Foundation for the National Archives. Total costs of \$1,000,000 were allocated to the Foundation for the National Archives' "Programs of Preservation and Protection Against Vandalism and Graffiti." Costs for fiscal year 2013 and costs for the first quarter of 2014 are included.

6.4. Alternativni izveštaj Platforme za Četvrti ciklus Univerzalnog periodičnog pregleda Saveta za ljudska prava

PLATFORM'S SUBMISSION FOR THE UNIVERSAL
PERIODIC REVIEW OF THE REPUBLIC OF SERBIA (C
CYCLE)
40th session of the UPR Working Group
(9-13 May 2023)

E-bilteni CPD-a

7. PODNETI PREDLOZI PROJEKATA I ALTERNATIVNI IZVORI FINANSIRANJA

Tokom 2022. godine CPD je podneo 12 koncepata/predloga projekata raznim donatorima, od kojih su 2 odobrena.

3. „Zajedno protiv diskriminacije/ Together against discrimination”, Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava (EIDHR).

1. „Oceni svoja prava i uključi se“, u partnerstvu sa Beogradskim centrom za ljudska prava, Udruženjem građanki FemPlatz, Inicijativom za prava osoba sa mentalnim invaliditetom, Komitetom pravnika za ljudska prava - YUCOM i Inicijativom A 11, uz podršku Vlade Švajcarske kroz program „Zajedno za aktivno građansko društvo - ACT“.

2. „Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva da adekvatno doprinose ispunjavanju obaveza Srbije u oblasti prava deteta“ uz podršku Misije OEBS-a u Srbiji.

4. „Ka politikama po meri deteta“, Vlada Švajcarske kroz program „Zajedno za aktivno građansko društvo - ACT“.

5. „Ja imam ideju – Dijalogom do unapredjenja politika zaštite prava deteta na zdravu životnu sredinu“ u partnerstvu sa KidHub-om, Beogradska otvorena škola u okviru programa „Podrška projektima organizacija civilnog društva“, koji sprovodi Evropska unija.

6. „Ka zdravoj životnoj sredini kroz aktivizam dece i mlađih”, Mali grantovi demokratske komisije,

Odsek za javnu diplomaciju Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Srbiji.

7. „All kids on board, together we paint our voice in all colours”, u partnerstvu sa Terre des hommes Kosovo, Albanian Legal and Territorial Research Institute/ Qendra A.L.T.R.I., Udrženjem Zemlja djece BiH, Pleiades Organization (North Macedonia), u okviru regionalnog poziva Evropske unije u okviru programa Civil Society Facility.

8. „Regional Partnership for Child Justice” u partnerstvu sa Terre des hommes Kosovo, Terre des hommes Mission Albania i Vaša prava BiH, u okviru Regionalnog programa MATRA Ambasade Holandije.

9. Prijava za institucionalnu podršku, SMART Balkans - Civilno društvo za povezan Zapadni Balkan.

10. „Budi i ti deo promene - deca i mladi za zdravu životnu sredinu”, WWF Adria u okviru programa „Bezbedna priroda i klima”.

11. „Towards Social Inclusion through Youth Engagement”, Save the Children in North West Balkans.

12. „Access to Justice for Children”, Biro za međunarodnu borbu protiv narkotika i sprovodenje zakona Ambasade SAD u Beogradu.

Pored toga, početkom godine CPD je uspostavio saradnju i sa korporativnim partnerom radi diversifikacije izvora finansiranja. U pitanju je kompanija Daibau, kao jedna od vodećih predstavnika građevinske industrije, koja je pokrenula dobrotorni projekat „Dobra dela stvaraju heroje“ koji ima za cilj da doprinese pozitivnim promenama u okruženju kroz pružanje pomoći organizacijama civilnog društva. Projekat se već dve godine uspešno sprovodi u Sloveniji, a odnedavno je našao primenu i u Srbiji. U okviru ovog projekta, kompanija Daibau, u okviru svoje građevinske platforme koja ima više od 2 miliona posetilaca, promoviše organizacije civilnog društva koje se zalažu za dobrobit društva, tako što pozivaju svoje partnere (12.000 preduzeća) da kroz donacije pomognu njihov rad. CPD je prepoznat kao jedna od organizacija koja se zalaže za pozitivne promene u društvu, pa se tako našao na sajtu kompanije Daibau. Tim povodom, CPD je objavio saopštenje.

8. DONATORI

U 2022. godini realizaciju projektnih aktivnosti Centra za prava deteta podržali su:

► Kancelarija UNICEF-a u Beogradu;

► Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji kroz Program Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava (EIDHR);

► Evropska unija kroz Program „Pravo, jednakost i državljanstvo 2014-2020“;

► Savet Evrope i Evropska unija u okviru zajedničkog programa „Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022“;

► Misija OEBS-a u Srbiji;

► Vlada Švajcarske kroz program „Zajedno za aktivno građansko društvo - ACT“.

9. PRILOG

- UČEŠĆE PREDSTAVNIKA CPD-A NA JAVNIM/STRUČNIM SKUPOVIMA I SASTANCI

JANUAR

1. ► 13. januar 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, i Milane Todorović, projektne menadžerke, na sastanku sa Terre des Hommes Albania sa ciljem razmatranja potencijalne saradnje u oblasti pravosuđa po meri deteta.

o 9. februar 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, i Une Ljiljak, članice Kluba DX, na vebinaru o klimatskim promenama i mogućim odgovorima na krize izazvane klimatskim promenama na Child Hub platformi, a u organizaciji Centra za prava deteta i beogradске kancelarije Save the Children.

FEBRUAR

2. ► 1. februar 2022. godine, učešće Une Ljiljak, članice Kluba DX, na sastanku *The consultations on inputs to a new report on the topic of girls and young women's participation, activism and collective action - UN Working Group on Discrimination against Women and girls to the Human Rights Council*, u organizaciji Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights.

3. ► 24. i 25. februar 2022. godine, učešće Milane Todorović, projektne menadžerke, na konferenciji „Deca u kontaktu sa pravosudnim sistemom“ u organizaciji Unicefa i Saveta za maloletnike, održanoj u hotelu Zira u Beogradu. Na događaju su predstavljeni projekti za unapređenje pravosuđa po meri deteta koje sprovodi Centar sa posebnim fokusom na participaciju dece.

MART

4. ► 11. mart 2022. godine, učešće Milane Todorović, projektne menadžerke, na sastanku Platforme organizacija za saradnju sa mehanizmima UN za ljudska prava u organizaciji Beogradskog centra za ljudska prava, putem ZOOM platforme.

5. ► 21. mart 2022. godine, onlajn sastanak sa članovima Koalicije protiv korupcije u životnoj sredini radi razmatranja mogućnosti buduće saradnje.

6. ► 29. mart 2022. godine, onlajn sastanak sa Nacionalnom asocijacijom roditelja i nastavnika Srbije radi razmatranja mogućnosti buduće saradnje.

7. ► 29. mart 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, na onlajn informativnoj sesiji *Thematic Programme on Human Rights and Democracy - Serbia Country Allocation 2021*, povodom raspisivanja poziva za podnošenje predloga projekata, u organizaciji EIDHR-a.

8. ► 31. mart 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, na onlajn vebinaru „How to Child Rights Launch Webinar #2: How to Advance Children's Rights, With Children“ u organizaciji Save the Children International, Child Rights Connect, Queen University Belfast, University of Cork i World Vision International.

APRIL

9. ► 1. april 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, na sastanku Radne podgrupe za zaštitu dece, izbeglica i migranata u organizaciji kancelarije Unicefa u Beogradu.

10. ► 4. april 2022. godine, sastanak tima CPD-a sa Share Fondacijom radi razmatranja buduće projektne saradnje.

11. ► 5. april 2022. godine, učešće Jelene Paunović, projektne menadžerke CPD-a, na sastanku Platforme organizacija za saradnju sa mehanizmima UN za ljudska prava povodom izrade alternativnog izveštaja za UPR u Kući ljudskih prava u Beogradu.

12. ► 8. april 2022. godine, Jelena Paunović i Jelena Petrović, projektne menadžerke CPD-a, predstavile su studentima FASPER-a (Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju) aktuelne programe i aktivnosti CPD-a.

13. ► 9. april 2022. godine, učešće Jelene Paunović, projektne menadžerke CPD-a, u svojstvu članice žirija i panelistkinje na Globalnom dečjem Dizajnatonu „Naša planeta, naša budućnost“ u prostoru Dereta na Dorćolu. Globalni dečji Dizajnaton je godišnje takmičenje koje organizuje obrazovna mreža Designathon Works iz Holandije čiji je KidHub partner i predstavnik za Srbiju.

14. ► 14. april 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, na vebinaru „The Human Trafficking Initiative Series - The Role of Civil Society Organizations in Providing Access to Justice and Assistance to Victims of Labour Exploitation”, u organizaciji Univerziteta Johns Hopkins SAIS Evropa u Bolonji, Italija.

15. ► 20. april 2022. godine, učešće Jelene Paunović, projektnе menadžerke CPD-a, na sastanku Klastera za prava deteta u okviru Platforme organizacija za saradnju sa mehanizmima UN za ljudska prava povodom odabira preporuka radi izrade alternativnog izveštaja za UPR u Kući ljudskih prava u Beogradu.

16. ► 25. april 2022. godine, sastanak Jasmine Miković, direktorke CPD-a, Shiban Malhotra, više savetnice za pravosuđe - Office of Knowledge Management, Technical Advisory Division, U. S. Department of State, Bureau of International Narcotics and Law Enforcement Affairs, Washington D. C. i Ivone Šišmanović, specijalistkinje za programe iz Biroa za međunarodnu borbu protiv narkotika i sprovođenje zakona Ambasade SAD u Beogradu, na temu maloletničkog pravosuda u Srbiji.

17. ► 27. april 2022. godine, učešće Jelene Paunović, projektnе menadžerke CPD-a, na sastanku Platforme organizacija za saradnju sa mehanizmima UN za ljudska prava povodom odabira

UPR preporuka za izradu alternativnog izveštaja u Kući ljudskih prava u Beogradu u okviru Klastera za građanska i politička prava.

18. ► 30. april - 3. maj 2022. godine, učešće Une Ljiljak, članice Kluba DX i Dečjeg saveta Eurochild-a, i Jelene Petrović, projektnе menadžerke CPD-a, na sastancima Dečjeg saveta Eurochilda u Briselu.

MAJ

19. ► 9. maj 2022. godine, učešće Jelene Paunović i Jelene Petrović, projektnih menadžerki CPD-a, u panelu „Svako ima pravo na život u zdravoj životnoj sredini” Škole ekološkog prava na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu.

20. ► 11. maj 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, na Godišnjoj generalnoj skupštini Eurochild-a iz Brisela putem Zoom platforme.

21. ► 16. maj 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, na sastanku sa delegacijom Grupe eksperata Saveta Evrope za borbu protiv trgovine ljudima (GRETA), koja sprovodi treću evaluacionu posetu Srbiji u vezi sa implementacijom Konvencije o borbi protiv trgovine ljudima.

22. ► 18. maj 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, na sastanku radi dogovora

u vezi sa uspostavljanjem buduće projektne saradnje sa organizacijama: TdH Albanija, TdH Kosovo, Zemlja djece BiH, ALTRI Centar iz Albanije, Pleiades iz Severne Makedonije putem Zoom platforme. o 19. maj 2022. godine, sastanak tima CPD-a sa direktorkom KidHub-a iz Beograda radi razmatranja potencijalne projektne saradnje i učešća na pozivima za dostavljanje projekata.

JUN

23. ► 1. jun 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, kao panelistkinje na konferenciji Pokrajinskog zaštitnika građana - ombudsmana „Odgovornost u zaštiti prava deteta” u okviru Panela 3: „Zaštita prava deteta u vanškolskim i vannastavnim aktivnostima”.

24. ► 11. jun 2022. godine, učešće Une Ljiljak, članice Kluba DX, kao panelistkinje na Omladinskom klimatskom forumu u hotelu Nobel u Beogradu, u organizaciji WWF Adria-Srbija.

25. ► 15. jun 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, na konsultativnom sastanku u Delegaciji EU u Beogradu radi diskusije o fundamentalnim pravima (uključujući izbeglice, IRL, zaštitu privatnosti, ratne zločine, ljudska prava i dr.) i Poglavlju 23. Pored osoblja Delegacije EU u Beogradu, na sastanku je učestvovala i Chloé Berger iz DG NEAR-a u Briselu.

26. ► 16. jun 2022. godine, učešće Jelene Paunović, projektnе menadžerke CPD-a, na radionici za izradu Strategije praćenja i unapređenja ljudskih prava 2023-2030. u organizaciji Platforme organizacija za saradnju sa mehanizmima Ujedinjenih nacija za ljudska prava, koju koordiniše BG Centar za ljudska prava.

27. ► 29. i 30. jun 2022. godine, učešće Jelene Paunović, projektnе menadžerke CPD-a, na treningu za javno zagovaranje mreža u okviru ACT projekta koji sprovodi BG Centar za ljudska prava, kao koordinator Platforme organizacija za saradnju sa mehanizmima UN za ljudska prava.

SEPTEMBAR

28. ► 6. septembar 2022. godine, učešće Tamare Mihajlović, projektnе koordinatorke CPD-a, na konferenciji „Zaštita dece u pokretu” u konferencijskom centru Envoy, u Beogradu, u organizaciji Save the Children.

29. ► 7. septembar 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, na onlajn konsultativnom sastanku sa UNICEF-om i članicama MODS-a, povodom nacionalne kampanje za podršku roditeljima u nenasilnom disciplinovanju dece.

30. ► 22. septembar 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, na predstavljanju Instrumenta za uključivanje prin-
cipi

pa da niko ne bude izostavljen u zakonska i strateška dokumenta Republike Srbije putem Zoom platforme, u organizaciji Ministarstva za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog i Tima Ujedinjenih nacija za ljudska prava, uz podršku Kancelarije Visoke komesarke UN za ljudska prava (OHCHR).

31. ▶ 27-28. septembar 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, na regionalnoj završnoj konferenciji Evropske unije i Saveta Evrope u okviru zajedničkog programa „Horizontal Facility for the Western Balkans and Turkey - Phase II“ u hotelu Avala u Budvi, Crna Gora.

32. ▶ 27-29. septembar 2022. godine, onlajn učešće Tamare Mihajlović, projektne koordinatorke, na četvrnaestom evropskom forumu o pravima deteta 14th European forum on the rights of the child.

OKTOBAR

33. ▶ 4. oktobar 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, i Tamare Mihajlović, projektne koordinatorke, na sastanku Platforme organizacija za saradnju sa mehanizmima UN za ljudska prava.

34. ▶ 13. oktobar 2022. godine, onlajn učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, na info-sesiji UN Committee: Second round of consultations for General Comment No. 26.

35. ▶ 18. oktobar 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, na obeležavanju Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima u Kafe baru 16 u Beogradu.

36. ▶ 19. oktobar 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, na šestom tematskom vebinaru How to Child Rights sa fokusom na How to Advance Children's Rights through Child-Centred Social Accountability, u organizaciji Save the Children u saradnji sa brojnim partnerima, uključujući Child Rights Connect, ANSA-EAP, Acción por los Niños, Breaking the Silence, Global Infancia, Handikos, International Institute of Social Studies, UPR Info, Child Rights Coalition on Asia, CRIN, the Right to Education Initiative i dr.

37. ▶ 26. oktobar 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, na obeležavanju jubileja Pokrajinskog zaštitnika građana - ombudsmana u Skupštini AP Vojvodine u Novom Sadu. CPD je na poziv Pokrajinskog zaštitnika građana dostavio zapažanja o radu ove institucije i dugogodišnjoj zajedničkoj saradnji, što je objavljeno u publikaciji, koja je dostupna na linku: <https://www.ombudsmanapv.org/ombapv/sr/doc/publikacije/Publikacija-20-godina.pdf?fbclid=IwAR3xXzzqL29EPGs k nF P g V a U I L H t p b t Z -ba-bKOdt153tLr35--kpfduatT8>.

38. ▶ 27. oktobar 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, na vebinaru: STEPPING

UP EFFORTS TO PROTECT CHILDREN AT BORDERS, u organizaciji Save the Children.

39. ▶ 28. oktobar 2022. godine, sastanak Jasmine Miković, direktorke CPD-a, i prof. dr Nevene Vučković Šahović, predsednice UO CPD, sa Malkolmom Koksom, višim evaluatorom Saveta Evrope iz Strazbura, radi sagledavanja mogućnosti jačanja učešća Centra za prava deteta u projektima Saveta Evrope, ali i jačanja participacije civilnog društva u Savetu Evrope.

39. ▶ 31. oktobar 2022. godine, učešće Jasmine Miković i Milana Otaševića iz CPD-a na Predstavljanju nultog izveštaja o položaju osoba sa invaliditetom u Republici Srbiji, u organizaciji Inicijative za prava osoba sa mentalnim invaliditetom - MDRI, održanog u hibridnom formatu (putem Zoom platforme i u zgradi UN).

NOVEMBAR

40. ▶ 2. novembar 2022. godine, sastanak Jasmine Miković, direktorke CPD-a, i Marije Petrović, stručne saradnice CPD-a, sa adv. Valentinom Momčilović radi sagledavanja mogućnosti buduće saradnje.

41. ▶ 3-4. novembar 2022. godine, učešće Tamare Mihajlović, projektne koordinatorke CPD-a, na obuci za pisanje predloga projekta, koju organizuje WWF Adria putem Zoom platforme.

42. ▶ 10. novembar 2022. godine, učešće Tamare Mihajlović, projektne koordinatorke CPD-a i Jasmine Miković, direktorke CPD-a, na Skupštini Mreže organizacija za decu Srbije u Beogradu u Kafe baru 16.

42. ▶ 16. novembar 2022. godine, učešće Milana Otaševića iz CPD-a na Skupštini Eurochild-a putem Zoom platforme.

43. ▶ 23. novembar 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, na sastanku sa predstavnicima SOS Dečjeg sela radi upoznavanja sa novom programskom orientacijom ove organizacije i sagledavanja mogućnosti buduće saradnje.

44. ▶ 23. novembar 2022. godine, sastanak Jasmine Miković, direktorke CPD-a, sa predstavnicima Udruženja „Krokodil“ radi sagledavanja mogućnosti buduće saradnje.

45. ▶ 29. novembar 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorke CPD-a, i Tamare Mihajlović, projektne koordinatorke, na Nacionalnom dijalogu posvećenom pravnom i institucionalnom unapređenju prevencije i zaštite dece od seksualne eksploracije i zlostavljanja u organizaciji Zaštitnika građana i MODS-a u Narodnoj skupštini u Beogradu.

DECEMBAR

46. ▶ 1. decembar 2022. godine, učešće Tamare Mihajlović,

projektne koordinatorke CPD-a, na tribini Prostori slobode: Kad ostanemo isključeni/e, koja je održana u Krokodil centru u Beogradu, u organizaciji Udruženja KROKODIL.

49. ▶ 8. decembar 2022. godine, učešće Tamare Mihajlović, projektne koordinatorke CPD-a, na sastanku Platforme koji je organizovala Platforma organizacija za saradnju sa mehanizmima UN za ljudska prava u hotelu M u Beogradu.

50. ▶ 14. decembar 2022. godine, učešće Tamare Mihajlović, projektne koordinatorke CPD-a, na okruglom stolu „Saznaj i razaznaj“ u organizaciji IREX Srbija u hotelu Museum u Beogradu.

51. ▶ 14. decembar 2022. godine, učešće Jasmine Miković, direktorko CPD-a, na događaju „Ideas to Inovation Day“, u organizaciji Mreže organizacija za decu Srbije.

52. ▶ 21. decembar 2022. godine, učešće Tamare Mihajlović, projektne koordinatorke CPD-a, na završnom događaju BCLJP Pristup visokom obrazovanju i saradnja sa društveno odgovornim kompanijama kao primeri dobre prakse integracije izbeglica u Srbiji.

53. ▶ 28. decembar 2022. godine, učešće Tamare Mihajlović, projektne koordinatorke CPD-a, na onlajn sastanku Nacionalne koalicije za okončanje dečjih brakova, u organizaciji UNICEF-a.

Tokom 2022. godine, predstavnici CPD-a učestvovali su na 55 javnih/stručnih skupova i sastanaka.

IZVEŠTAJ O RADU CENTRA ZA PRAVA DETETA U 2022.

Izdavač:

Centar za prava deteta
Beogradska 18/10, 11000 Beograd
www.cpd.org.rs

Za izdavača:

Jasmina Miković, direktorka Centra za prava deteta

Autorka:

Jasmina Miković

Lektura:

Milena Jakovljević

Dizajn i prelom:

Polovinas design studio

Fotografije:

Iz arhive Centra za prava deteta

Svi pojmovi upotrebljeni u ovoj publikaciji u muškom gramatičkom rodu obuhvataju muški i ženski rod lica na koja se odnose.

CENTAR ZA PRAVA DETETA

WWW.CPD.ORG.RS
OFFICE@CPD.ORG.RS

CENTAR ZA PRAVA DETETA JE UDRUŽENJE GRAĐANA OSNOVANO 1997. GODINE, ČIJI JE OSNOVNI CILJ OSTVARIVANJE PRAVA DETETA U REPUBLICI SRBIJI U SKLADU SA KONVENCIJOM O PRAVIMA DETETA UN. GLAVNI PRAVAC DELOVANJA CENTRA USMEREN JE NA KREIRANJE POVOLJNOG ZAKONODAVNOG, STRATEŠKOG I INSTITUCIONALNOG OKVIRA ZA PUNO OSTVARIVANJE PRAVA DETETA U SRBIJI KROZ AKTIVNOSTI USMERENE NA UVODENJE I PRIMENU ZAKONA, POLITIKE I PRAKSE KOJI OMOGUĆAVAJU UNAPREĐENJE DOBROBITI DETETA, ZAŠТИTU NJIHOVIH PRAVA I NJIHOVO PUNO UČEŠĆE U DRUŠTVU.

 @CENTARZAPRAVADETETA

 @CENTARZAPRAVADETETA

Centar za prava deteta